

BIBLIA

A februári elmélkedéseket Kőszeginé Rihmer Melinda hat gyermekes pécsi gyógytornász, a márciusiakat Kovács László nyugdíjas plébános készítette.

Február 3. — Évközi 4. vasárnap — Mt 5,1–12 — Nyolc boldogság, avagy új dimenziót nyit az Isten

Mindannyian a boldogságot keressük, a drogozó fiatalától az elmélkedő szerzetesig. Valamit, valakit: biztonságot, örömet, meghittséget, kapcsolatokat. Ezernyi próbálkozásunk Jézus szavainak fényében eléggé nevetségesnek tűnik. Ő azokat nevezi boldognak, akiket a világ meglehetősen lesajnál, leír a létért való küzdelemben. S ezt még tetézi az is, hogy a Hozzá tartozókat bizony üldözni fogják. Mindig, minden rendszerben. Hol jobban, hol kevésbé. Mert semmilyen hatalomnak sem tetszik a lelkiismeretére hallgató ember (aki nem áll be a bólogatók és éljenzők sorába), s aki tetteivel mindig

rámutat az aktuális rendszer hiányosságaira.

Jézus felülemelkedik a mi földhöz ragadt látásmódunkon. Tévedés ne essék: nem azt mondja, hogy nyomorogjunk, sírjunk stb., mert majd odaát minden jó lesz. Nem! **Itt és most** (meg persze az örökkévalóságban is) **boldogok**, akik jézusi szempontok szerint rendezik be az életüket. S hogy ez valóban így van-e, könnyen ellenőrizhetjük időbeosztásunkon. Ha az Istennel, családdal, barátokkal való beszélgetést, a kirándulást, az esetekkel való törődést stb. nagyon fontosnak gondoljuk, nézzük meg mennyi időt

Február 10. — Évközi 5. vasárnap — Mt 5,13–16 —

Íz, világosság, biztonság, életöröm, céltudatosság – ilyesmiknek kellene eszébe jutniok az embereknek, ha Jézus tanítványaival találkoznak. Ehelyett többnyire ilyenek merülnek fel bennük: élettidegenség, tehetetlenség, igénytelenség, elzárkózás. Mert mit látnak? Nem „nyomulunk” a munkahelyen, mindenünk lesz ugyan – ház, autó, nyaraló, mikrohullámú sütő stb. –, csak kb. 20 évvel később, mint egy átlagpolgárnak, többnyire saját köreinkben mozgunk, s valahogyan olyan furcsák vagyunk. Remekül csináljuk dolgainkat, csak félreért minket a világ, avagy valami baj van velünk is? Kell-e egyáltalán törődnünk azal, hogy mit gondolnak rólunk az emberek? Mielőtt gyors nemmel válaszolunk jusson eszünkbe az Írás „miattatok káromolják Istent a pogányok” mondata. Avagy az ApCsel 2,42–47 közismert ver-

sei az őskeresztények életéről, ami merőben elüttött a pogányok életvitelétől, de csodálatot és tiszteletet váltott ki a világ fiaiban, meg persze üldözési törekvéseket is. Minket sem nem csodálnak, sem nem üldöznek. Baj? Talán nem, hiszen mi nem emberektől várunk értékelést, hanem atótól az Atyától, akinek a világ bölcsessége ostobaság. Talán igen, mert ha a sőt ízetlennek, a világosságot homálynak észlelik, nemigen fognak vágyakozni rá. Márpedig nekünk létünkkel kell tanúságot tennünk arról, hogy jó a szerető Isten barátjának lenni.

A sónak, a fénynek igazán csak a hiányát észleljük (lásd a kis királylány meséjét, aki úgy szerette édesapját, mint az emberek a sőt). Nem a jelenlétük, hanem a **hatásuk a fontos**. A világító lét egyik legfontosabb ismertetőjegye a jötett, amely szerencsére nem változott Jézus óta. Etess,

töltünk ezekben foglalatostkodva. Persze, dolgozni kell: ki kell fizetni a villanyszámlát, a tornacipőt, a kenyeret. De! Egyrészt jó lenne olyan munkahelyet választani, ahol a napi 8–10 órában is oszthatjuk szeretetünket, gondolatainkat. Másrészt azért van még időnk a munkán kívül is, amit aktívan, értékesen kellene eltölteni. Csak ne fogyna ki a lelkesedésünk, energiánk már kora délutánra! Meg kell tanulnunk egy nagyot szusszanva, fohászkodva erőt venni testi-lelki fáradtságunkon, s nekilendülni a még aznap előtünk álló szép és fontos dolgoknak: az iskolai élmények meghallgatásának, az ünneplő ing kivasalásának, a közös vacsora megerítésének, az esti imának, a közösségre készülésnek stb. Csak egy-egy odakacsintás mindent megértő Barátunkhoz, s átlendülünk a nehéz percekre. S téve a nekünk fontos dolgokat, lassan visszalopakodik napjainkba a fény, a tűz, a tapintható boldogság.

Csodaszépeket mond Jézus a mennyek országáról: vigaszban, kielégítettségben, irgalomban, ujjongásban, igazi istenközelségben lesz részünk. Életünk legszebb perceinek tartós, felfokozott szépségére gondolhatunk. A többé már el nem vehető boldogságra!

Só és fény, avagy mafla keresztény

öltöztess, látogass, fogadj be, vigasztalj... tedd tanítványná (azaz élj hiteles, boldog életet, és hívd fel figyelmét az ölelő karokkal várakozó Istenre – lépni senki helyett sem tudsz). De a szent, világító élet azt is jelenti, hogy engedjük átragyogni magunkon Isten bölcsességét, aki egészen más perspektívából látja dolgainkat. Hagyjuk, hogy átalakítsa törekvővilágunkat, vágyainkat, növelje érzékenységünket minden embertestvérünk öröme-bánata iránt. Tanítgat tiszteletben tartani egymás szabadságát. Segít, hogy Benne és a testvéri kezekben bizakodjunk.

Jézus számarháton s gyalog járva Galilea- s Júdea-szerte világított. Ma a nagyvárosokban élve, internetezve több embert lehet elérni. De a lényeg ma is ugyanaz: **csak bensőséges baráti kapcsolatokban** tudjuk átadni Istentől kapott nagyszerű életprogramunkat.

Február 17. — Nagyböjt 1. vasárnapja — Mt 4,1–11 —

Jézus megkísértése, avagy ki csábít minket és mire?

Vissza-visszatérő jelenség Jézus életében, hogy nagy feladatok előtt, kusza helyzetek esetén visszavonul, böjttől, imádkozik. Nekünk általában nincs időnk megállni, mivel annyi a dolgunk. Hiába tapasztaljuk, hogy a reggeli imákra, a lelki gyakorlatokra szánt idő sokszorosan megtérül azáltal, hogy célirányosan, tempósan, zavaros érzelmektől megtisztulva, jókedvűen és belső békével eltelve tesszük dolgainkat. Ehelyett nagy jót-tevési igyekezetünkben úgy elfáradunk néha lelkileg, hogy ember a talpán, aki megmarad mel-

lettünk. Pedig meg-megállva mi is könnyebben felismernénk a Gonosz, a saját ferde vágyaink és a más értékrendű környezet csábításait. Anyagiasság, „biztonság”, hatalom. Ma is efféle kísértéseknek vagyunk kitéve. S a bajok ott kezdődnek, amikor ezeket már nem kísértésnek, elbukásainkat nem bünbánatunk tárgyának éljük meg. Elhisszük, hogy kell a biztonsági zár az ajtónkra, életbiztosítási kötvény a fiókba, lakás-előtakarékosság a gyerekeknek stb. Elhisszük, hogy normális dolog, ha védjük, gyaratítjuk azt, ami a miénk.

Jézusnak az volt normális, magától értendő, hogy osztotta azt, ami az övé. „Persze, neki nem volt családja, gyereke, nem kellett a jövőre gondolnia.” – halljuk a gyakori ellenvetést. Hogy éppen Isten Fia nem gondolt volna a jövőre? A boldog jövőendő az éleplekü jelenből nőhet csak ki. Ebben a percben kell megadni az odafigyelést s a kenyeret, **de nemcsak az enyéimnek!**

Isten nem néma! Igéje ma is ugyanúgy szól a szívünkben, mint 2000 évvel ezelőtt. Egyedül Ő taníthat meg arra, hogy ne azt nézzem, másnak mi je van, hanem

azt, nekem mennyi mindenem van, ami másnak nincs. S mindent – pénzt, időt, mosolyt – azért kaptam, hogy szétoszsam!

Mi is szeretnénk gyakran próbára tenni Istent: Mutasd meg a hatalmad, segíts! Közben pedig nem vesszük észre a min-

dennapok apró csodáit, amiket néha általunk is tesz – vagy szeretet tenni – az Úr.

Nagybőjt van újra. Jó lenne ezúttal két kézzel húzni életünk csónakjának két evezőjét: az imádság, böjt, elmélkedés az egyik, a szolgáló szeretet a másik evező.

Ha nem egyformán húzzuk, bizony elvétjük a célt, akár körben is foroghatunk. Elcsendesedő, kitakarított, kitárt, várakozó énünket azonban betölti Igaz Barátunk szeretete, s öröm terem bennünk és körülöttünk!

Február 24. — Nagybőjt 2. vasárnapja — Mt 17,1–9 —

Urunk színeváltozása, avagy Jézus „protekciónak”

Lehet a színeváltozás eseményét egyszerű „istenélményecskévé” degradálni, amelynek egyetlen mondanivalója, hogy le kell jönni a hegyről, az érzelmi feldobottság állapotából, és csinálni a dolgunkat a kemény hétköznapokban. Én azonban azt gondolom, hogy itt valami sokkal többről van szó. Nem kell nagy pszichológusnak lenni ahhoz, hogy felismerjük, három lapátenyerű halászférfit nem egykönnyen borul arca ijedségében. Olyan dolog történt velük a hegyen, ami örök életre nyomot hagyott a szívükben. Látták Jézust fényben ragyogva, Mózesrel és Illéssel – a zsidó hit teljességét jelképező Törvény és Proféták képviselőivel – baráti beszélgetésben, s hallották az égből jövő szót, amely tanúságot tett Jézus egészen különleges volta mellett. Eleddig Péterék egy óriási lelki hatalommal bíró, s az embereket igencsak jól ismerő vándortanítót láttak Jézusban, most azonban derengeni kezd bennük, hogy ilyen ember

még nem járt a földtekén. Zavarodottak voltak és boldogok. Csodaperceket éltek át!

Többször is előfordult, hogy Jézus e három tanítványt külön is magával vitte. Csak találgathatunk, hogy miért éppen őket? Nem zárhatjuk ki a legkézenfekvőbb megoldást: Jézus őket érezte legközelebbi barátainak, és jót-rosszat velük osztott meg legteljesebben (hiszen ne felejtsük, a Getszemáni kertben is őket hívta segítségül virrasztásakor). Az is lehet, hogy nagyobb terhek vártak Péterre, Jakabra és Jánosra, mint a többiekre, s erre készítette fel őket az élménnyel, nagyobb belső bizonyosságot teremtve bennük.

Lehetséges, hogy a szent elődökkel való nagyobb egység szükségességéről, avagy az Istennel folytatott imádságos beszélgetés vakítóan átváltoztató szerepéről akart nekik bizonyosságot tenni. Az sincs kizárva, hogy őket hármójukat érezte legfogékonyabbnak azokra a tartal-

makra, amelyeket elmondani hivatott volt, s így az ő „továbbképzésük” tűnt a legpraktikusabbnak.

Egy azonban biztos: nem egyforma ajándékokban, nem egyforma mélységű tanításban részesültek övéi. Akkor sem, most sem. Jó ezt tudnunk, amikor nagy hirtelenséggel pálcát törünk – még a bűntető Istent népszerűsítő egyházban felnőtt – időseink furcsaságai, a zavaros gyerekkorú emberek szeretetlenségei, avagy a TV-n felnövő ifjúság tunya közönye vagy éppen agresszivitása felett. Mi sokat kapunk. Igaz tanításban is, szeretetben is.

Eszerint kell majd számot adnunk is. Éltük-e, éljük-e azt, amit igaznak ismerünk meg? S számíthatnak-e tanúságtévő szavunkra azok, akikhez éppen minket küld az Úr? Megbecsüljük-e apróbb s nagyobb „Istent fogó” csodaperceinket? Más ajándékaira ácsingózunk féltékenykedve, vagy minden energiánkkal a sajátjaink kamatoztatásán fáradozunk?

Március 3. — Nagybőjt 3. vasárnapja — Jn 4,5–42 — „Asszonnyal beszélget?!”

Miért halt meg Jézus? Egyik válasz: Mert Isten akarta, hogy így váltsa meg a világot. Másik válasz: Ellenségei akarták, mert bűnösnek ítélték. Az első esetben Isten lenne a gyilkos. A második esetben ellenségei a gyilkosok. De hát mi volt a bűne? Csak nem az, hogy egy asszonnyal beszélgetett? Egy biztos, hogy ez a beszélgetés ellenségei szemében többszörös árusítás!

1. A rabbi elárulása

A zsidó rabbiak a nőt alkalmatlannak tartották vallási igazságok megértésére. A rabbiaknak nem voltak női tanítványai. Jézus, kora tanítóinak felfogását semmibe véve, szóba áll egy nővel, és teológiai kérdésekről beszél vele. Jézust a tizenkét fős férfi csoport mellett egy női csoport is kísérte. Háromnak a nevét is megemlíti az evangélium: Mária Magdolna, Johanna, Zsuzsanna (Lk 8,2–3).

2. A farizeusok elárulása

A farizeusok elkülönültek a köznéptől, de különösen a nyilvános bűnösöktől. Ilyen nyilvános bűnösnek tartották a vámosokat és utcanőket. Jézus mindkét réteggel érintkezik. Elfogadja Lévi és Zakeus vacsorameghívását. Lévi (Máté) tanítványa is lesz. A prostituált Mária Magdolna szintén megtérve női csoport-

jának legkiemelkedőbb tagjává válik. A szamariai asszony maganélete sem kifogástalan, hiszen már a hatodik férfivel él együtt. Jézus mégis szóba áll vele, mert tudja, hogy a betegnek kell az orvos.

3. A nemzet elárulása

Azzal, hogy Jézus egy szamariaival szóba áll, elárulja nemzeti hovatartozását is, hiszen a félpogány és félzsidó szamariaiakkal zsidók nem érintkeztek. Az ellentét a babiloni fogság előtti időre nyúlik vissza. Az északi országgrész bukása után betelepített pogány lakosság összekeveredett az ott maradt zsidó lakossággal, és ezek a fogság után sem tértek vissza az újra felépített templomhoz. Jézus pedig, mint tudjuk, nemcsak az asszonnyal állt szóba, de két napot is töltött a szamariaiak városában, Szikarban, és sokakat megnyert közülük.

4. A vallás elárulása

Már külső viselkedése is árusítás, de a szamariai asszonnyal folytatott beszélgetés tartalma még súlyosabb botrány. Jézus Jakób pátriárka fölé helyezi magát, és azt állítja, hogy ő különb vizet tud adni Jakób kútjánál: „örök életre szökő vízforrást”. Amit pedig a zsidó templom (Jeruzsálem) és a szamariai templom (Garizim) vitájában képvisel, egyenesen vakmerő, hisz

ezért a mózesi törvények értelmében agyonkövezés jár. Jézus feleslegesnek mondja a templomot, és azt állítja, hogy az „igaz imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát”. Még hozzátesszi: „Az Atya ilyen imádókat kíván. Mert Lélek az Isten: akik imádják, lélekben és igazságban kell imádniuk.”

5. A tanítványok botránkozása

Mindezek után nem kell csodálkoznunk, hogy Jézus zsidó tanítványai is megdöbbenéssel nézik a Mestert, hogy mit akar a nőtől, mit beszél vele? Amikor aztán arra biztatja őket is, hogy kövessék példáját, és az asszonnyal való beszélgetés nyomán hozzá sereglő szamariaikat „gyűjtsek be” mint az Isten Ország termését, nem kis meghasonlás támadhat bennük, és félelem is az írástudók, farizeusok és a nacionalista, vallási vezetők megtorlásától.

Jézus halálának okai között ott szerepelnek ezek az „árusítások”. Nagybőjti lelkiismeretvizsgálati kérdéseink között vajon szerepelnek-e egyáltalán ezek a kérdések, és milyen választ adunk rájuk: Hogyan vélekedem a nőkről, az ellenségnek kikiáltottokról, a nyilvános bűnösökről, a nemzeti kirekesztő magatartásról, a templom szerepéről?

Március 10. — Nagyböjt 4. vasárnapja — Jn 9,1–41 —**„Ki vétkezett, ez vagy a szülei?”**

Lehet-e Jézus halálának oka, hogy másképp vélekedik a betegségről? Ha arra gondolok, hogy egy rosszálló tekintet is milyen indulatokat tud kelteni az emberben a másik iránt, egyáltalán nem lehetetlen, hogy egy tévedhetetlennek gondolt hittani tétel tagadása valaki halálát okozza.

1. Zsidó „hittétel”

Az ószövetségi Biblia alaptétele, hogy Isten az igazakat egészséggel, gazdagsággal, tekintéllyel jutalmazza, a bűnösöket pedig betegséggel, szegénységgel, alacsonyossal bünteti. Aki beteg, az vétkezett. Vagy ő, vagy a szülei. A betegség Isten büntetése, és legfeljebb azt lehet keresni, hogy ki vétkezett.

2. Jézus, az eretnek

Jézus tanítványai ortodox zsidók. Találkozva a vakon született koldussal, azt kérdezik: „Mester, ki vétkezett, ez vagy a szülei?” Ő szembeszegülve a Biblia és az írástudók tanításával, kategorikusan kijelenti: „Sem ez nem vétkezett, sem a szülei...” A bűn következménye lehet betegség, amit örökölhet is szüleitől a gyermek (pl. egy apa iszákossága esetén), de nem lehet Isten büntetéseként felfogni. A bűnös önmagát bünteti, de a büntető Isten képét el kell felejteni!

3. Mit művel Isten?

Isten nem foglalkozik megtorló büntetésekkel. Isten a bűnösök, betegek, szegények és szerencsétlenek oldalán áll. Isten műve csak a segítő jóság lehet. Nekünk ugyanezt kell tennünk, véghezvinni annak művét, aki küldött – mondja Jézus. Világossága lenni annak a világnak, amely istentörzökkel dolgozik, és Istenre, vallásra hivatkozva még mélyebbre taszítja a szerencsétleneket.

4. Mit művel Jézus?

Csodát. A szeretet csodáját... Csak mellékesen jegyzem meg, hogy magam is átéltem egy idős vak ember mellett, hogy amikor minden szeretetemmel próbáltam belső vívódásait feloldani, vele együtt imádkozni, ő megnyugodva egyszer csak kijelentette, hogy tisztán lát engem a kórházi ágy végében ülve, és sorolni kezdte nyakkendőm csíkjainak számát és színét. Nem ismeretlen ez a jelenség az orvostudomány számára, amikor a vakáságot pszichés görcs okozza, és feloldódva ez a görcs, a beteg látni kezd... Jézus, aki az Atya művét folytatta, még azt is akarta, hogy a vak is ezt tegye. Ezért küldi Siloe tavához őt. Siloe jelentése: Küldött.

5. Mit tesz a vakonszülő?

Megmosdott Siloe tavában. Az igazi csoda ekkor következik be. A vakból látóvá lett ember vállalja a küldetést. A szomszédok előtt, majd a zsinagóga elől-

jári előtt kiáll az eretnek Jézus mellett, bizonyítva annak igazát. Megteszi ezt akkor is, ha ennek következtében kizárják a zsinagógából, ami egyet jelent azzal, hogy elveszti polgári jogait és társadalmi állását (ami még nincs is neki).

6. Mit tesz a zsinagóga?

Eljárást indít a meggyógyult ember ellen. Tanúként kihallgatja a szüleit. A meg nem törhető embert pedig kizárják a közösségből. Ők maradnak Mózes tanítványai, és továbbra is állítják, hogy „bűnben született mindenestül”.

Jézusra is ki kell mondani a bűnösséget. Ők biztosak abban, hogy nemcsak a látóvá lett vak, hanem annak gyógyítója is bűnös. Ha nem másért, azért mindenképpen, mert szombaton nem fogadhatják el, a büntető Istent nem tagadhatják meg. Elvakultan így most már ők lesznek szellemi értelemben vakka.

Sok kérdést tehetünk fel magunknak a vakonszülött története kapcsán. Kettőt mindenképpen: Hogyan gondolkodunk mi a betegségről? Netán „Isten verésének” gondoljuk azt? És vajon mi küldöttek vagyunk-e a vakok (betegek) és az elvakultak számára a világban?

Március 17. — Nagyböjt 5. vasárnapja — Jn 11,1–45 — „Nem hal meg sohasem?”

Lázár feltámasztásának történetét még a mérsékelt bibliakritikusok közül is sokan elvetik. A már bomló hulla életre keltésének elbeszélése csak annál a Jánosnál található meg, aki evangéliumában Jézus istenségének bizonyítását tűzte ki célul. Lázár feltámasztása Jézus feltámasztásának ideológiai előkészítéseként hat. Függetlenül azonban a történeti hitelesség kérdésétől, az biztos, hogy Lázár halála körül felizzottak az indulatok, amelyek meghozták a döntést Jézus haláláról. Mi váltotta ki az indulatokat? A feltámasztás kérdése?

1. A zsidó feltámasztáshit

Az ősi zsidó hit szerint „a halott nem dicsérheti Istent a koporsóban”... A jutalom és büntetés még életében kijár minden embernek. Aki meghalt, az megsemmisült, vagy legjobb esetben a „seolban” (alvilág) él árnyszerű életet. Az élet csak az utódokban folytatódik. A zsidó nép élete abban áll, hogy minden család továbbadja az életet. A nép is csak így lehet örök életű.

A másvilág és a feltámasztás hite csak nagyon későn (Kr. e. 2. sz.), a Makkabeusok korában és idegen (perzsa) hatásra fejlődik ki a zsidóságban. A földi Messiás várása az égből érkező Messiás képével bővül. A testi feltámasztásnak, az ítéletnek, üdvösségnek és kárhoznak ő lesz az ura.

Ez a hit megszüli e várakozások fantasztikus világát, az apokaliptikusokat.

Jézus korában a farizeusok hitték a világvégi feltámasztást, a szaduceusok mindenestül tagadták. Az evangéliumok a farizeus várakozásokat tükrözik, amit Márta is vall: „Tudom, hogy (Lázár) feltámad a feltámasztáskor, az utolsó napon.”

2. Jézus feltámasztáshite

Az evangéliumok alapján úgy tűnik, hogy Jézus is a farizeusok feltámasztáshitét tette magáévá. Aki azonban mélyebben megvizsgálja Jézus szavait – éppen János evangéliumában –, különös dologra figyelhet fel. Jézus túllép a test feltámasztásának kérdésén, mintha az egész nem is érdekelné. Ő jobbat tud. Magára mutat: „Én vagyok a feltámasztás és az élet.” Aztán azt mondja, hogy ti is lehetetek a „feltámasztás és az élet”. Az egésznek az a nyitja, hogy „belém vetett hittel éljétek”. Jézus a Szeretetben él, ebben a Szeretetben kell élni ahhoz, hogy „még ha meghalunk is, éljünk”, hogy „ne haljunk meg sohasem”.

Jézus feltámasztáshite nem a jövőre vonatkozik, hanem a jelenre. Aki szeretetben él, Istenben él már most is. Ezen még a halál sem változtat. Istenben fog élni halála után is. Ez legyen a gondotok, ne a biológiai feltámasztás körüli teológiai vitatkozás.

Márta válaszból az derül ki, hogy egyáltalán nem érti, milyen feltámasztásról beszél Jézus. Valószínű, hogy a történet szerkesztőit is inkább a csodaéhség vezette, mint az „Út, Igazság, Élet” követése.

3. Mi váltotta ki az indulatokat?

A Lázár halála körüli események arra indítják a zsidó Főtanácsot, hogy megöljék Jézust.

Nem valószínű, hogy a feltámasztáshit kérdése miatt születik ez a döntés. A feltámasztás kétféle értelmezése miatt a farizeusok és szaduceusok legfeljebb egymásnak ugranának. De ez eszükbe sem jutott. A döntésnek politikai oka volt.

Betánia, Lázár háza, mozgalmi központtá vált. A fővárostól 3 km-re. Jézus merészelt visszajönni erre az hűsvétra. És a tömeg egyre nő körülötte. Mi lesz, ha megindul a tömeg Jeruzsálem felszabadítására az újdonsült Messiás vezetésével? Mit szólnak ehhez a rómaiak? Mi lesz velük? A szaduceus főpap, aki nem hisz a feltámasztásban, időben el akarja tenni az útból ezt a „halottámasztót”.

Lázár halála kapcsán érdemes elgondolkodnunk magunkon. A mi halálunkon és a mi feltámasztásunkon. Melyik feltámasztás érdekel minket? A perzsa? Az apokaliptikus? A farizeusok vagy szaduceusok hite? Vagy Jézus „feltámasztáshite”? Netán a csodákba vetett hit?

Március 24. — Virágvasárnap — Mt 21,1–11; Mt 26,14–27,66 —**„Hozsanna” és „Feszítsd meg!”**

Miért halt meg Jézus? Az előző vasárnapok evangéliumai alapján is láthattuk, a zsidó vezetők kezében hogyan bővült a Jézus által elkövetett áruságok, eretnységek bűnlistája. Lázár halála körül már nyíltan politikai szint kap az ügy. Kaifás főpap és bíró jól látta, hogy mi készül. A hittani eretnységek és a politikai veszély elég ok volt nekik Jézus likvidálására. De a nép, az Isten adta nép mit csinál? Először „Hozsanna!” kiált, aztán „Feszítsd meg”-et?! Miért?

1. „Hozsanna!”

Sajnos a nép nem Jézus erkölcsi forradalmára kiáltott hozsannát. Nem a jézusi szeretet-programban látta az egyén és nemzet „feltámadását”, hanem politikai feltámadást várt Jézustól. Az egész jeruzsálemi diadalmas bevonulás a Főtanács gyanúját igazolta.

A nép számárra ülteti a Názáretit. A számár csikaja lehetne a szerénység jele is. De sajnos politikai üzenete van a számaron való bevonulásnak, mert Dávid király is számarháton vonult be székfoglalóra Jeruzsálembe.

A tömeg nem vagy kétséget afelől, hogy mire megy ki a játék. Rövidesen politikai jelszavak hangzanak fel: „Hozsanna Dávid fiának!” „Áldott, ki az Úr nevében jön!” Jézus tehát Dávid utóda, és Isten nevében jön elfoglalni Dávid királyi trónját.

Nem csoda, hogy amikor beért Jeruzsálembe, az egész város izgalomba jött. Az

egész város pedig húsvétkor az egész országot jelentette, hiszen a húsvéti ünnepre a törvény szerint el kellett zárandokolni minden 12. életévét betöltött férfinak.

Az ember csak azon gondolkodik el, hogyan mehetett bele Jézus ebbe a veszélyes akcióba.

2. Mi történik a templomtéren?

Máté szerint Jézus korbácsot ragad, hogy kiűzze a templom udvaráról a kufárokat, akik rablóbarlanggá teszik az Úr házát. A templom urai felelősségre vonják, és figyelmeztetik, hogy mit kiabálnak a gyerekek: „Hozsanna Dávid fiának!” Jézus kurtán válaszol, és visszamegy Betániába, hogy ott töltsse az éjszakát.

Másnap és utána sem hangzik el a riadó, és nem húzza ki a „véres kardot”, hogy megkezdje a zsidó nép szabadságharcát a római elnyomás ellen és a zsidó királyi trónért. Helyette olyat mond, amit nem bocsát meg neki az ő népe. Beszél a búzamegről, amelynek a földbe kell kerülnie és elrothadnia, hogy sok termést hozzon. Vagyis azt adja tudtul a tisztelt publikumnak, hogy nem ő ránt kardot, hanem őt döfik át karddal. Azt adta tudtul, hogy ő nem az a politikai Messiás, akit vártak, hanem valaki más.

3. „Feszítsd meg!”

A nép Jézus ellen fordul. Becsapva érzik magukat. Júdás azt gondolta, hogy ha ki-

szolgáltatja a Főtanácsnak, talán még kényszerítheti őt a harcra. Amikor azonban az Olajfák hegyén leszereli Pétert is, Júdás látja, hogy mindennek vége. A nép is tudja. Ezért kiált halált Pilátus előtt a megkötözött Jézusra: „Feszítsd meg őt!” Miért? Mert elárulta Izraelt, Isten népét! Becsapta a népet, mert Messiásként vonult be a Szent Városba, de nem indított harcot Isten választott népének szabadságáért!

4. Mi történik a Koponyák hegyén?

Kaifás, a hitetlen főpap eléri Pilátusnál, a római helytartónál, hogy az ókor akasztófájára húzzák Jézust. A farizeusok és írástudók pedig lelkiismereti konfliktusuk és Róma elleni gyűlöletük miatt titokban reménykednek. Hátha leszáll a keresztől, és most indítja be a szent háborút. „Ha te vagy a Messiás, szállj le a keresztről, és hiszünk neked!”

Jézus pedig két gonosztevő között ellenségeiért, gyilkosaiért imádkozik: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek!” És nem száll le a keresztről.

Miért halt meg Jézus? Mert őt nemcsak vezetői, de népe is halálra ítélte. Vallási és nemzeti öntudatuk készítette erre. Az meg sem fordult a fejükben, hogy vallásnál és nemzetnél nagyobb érték is van a földön: az erkölcs. Egy világot képes felszabadítani, amit Jézus utolsó vacsoráján mondott: „Szeressétek egymást, amint én szerettelek titeket!”

Március 31. — Húsvétvasárnap — Jn 20,1–9 — „Elvitték az Urat a sírból”

Mit ünnepelek én Húsvétkor? A lehetőségek: Jézus feltámadása az elhaló és feltámadó természet mitologikus megszemélyesítése. Jézus feltámadása annak a csodaszzerű eseménynek bekövetkezése, hogy Jézus a sírban a klinikai halál állapotából „felébredt”, „felkelt”. Jézus feltámadása a csodák csodája: a fizikai halál állapotából egy ember ugyanabba az életbe visszatér. Jézus feltámadása ebből az életből a másik életbe, az Atya világába való „feltámadás”.

1. A feltámadó természet

A misztériumvallások mitológiáját nem kell lebecsülnünk. A mítosz nem egyszerűen mese, hanem egy igazságnak költői feldíszített csodálatos elbeszélése. Olyan, mint egy költemény. De a mesét sem szabad lefitymálnunk. Hiszen a mese is igazságot mond el, a mese tanulsága mindig valamilyen igazság. Hogyan? Egy újságíró beduin pásztorok között ült egyszer a pásztorútnál, ahol az öreg pásztor képtelenebbnél képtelenebb dolgokat mondott. Az újságíró megkérdezte: És ez mind igaz? Igaz, mondta a pásztor. No de megtörtént? Az összes beduin a fejét rázta: Dehogy történt meg... Jézus feltámadásának elbeszélése, ha nem is történeti, de igazságot mond el: Nem a halálé, hanem az életé a utolsó szó. Ezt is ünnepelem.

2. Klinikai halál

Azok, akik a Teremtő Istenben hisznek, és nem a Varázsló Istenben, elvetik a „belenyúlók” Isten fogalmát. A Terem-

tő Istenhez az méltó, hogy a természet rendjén belül működik, és teremtő szeretetével segít a bajbajutott emberen. Isten Jézus esetében is „teremtőszzerű”, vagyis a teremtés rendjének megfelelő módon, nem pedig „természetellenes”, vagyis a teremtés rendjét megkerülő csodás módon működött, ami lehetővé tette a Megfeszített túléélését. Ez a „csodás” túléélés a húsvéti nagy esemény, amit ugyancsak ünnepelem.

3. Fizikai halál

Pál apostol, aki Jézust és üzenetét nem ismerte, az apostoloktól megismerni sem akarta, hanem csupán saját megvilágosodására épített, ő állította fel azt a tételt, hogy ha Krisztus nem támadt föl a halottak közül, akkor a hitünk és megváltásunk semmis (1Kor 15,12-19). Csakhogy annak bizonyítására, hogy igazam van, miért kellene nekem csodát művelnem, mégpedig olyan csodát, amit senki sem lát? A feltámadást senki sem látta. Csak az üres sír. A „feltámadottal” néhányan találkoztak, de a feltámadás módjáról mit sem tudtak. Ha mégis a fizikai halálból támadt volna föl, akkor is csak annyi az esemény mondanivalója, hogy az életé az utolsó szó.

4. Az Atya világára támadt fel

A mai csaknem általános teológiai nézet az, hogy az evangéliumok leírása szerint halála után Jézus az Atyánál „ébredt” fel, és erről különféle módon visszajelzést adott barátainak. Ezek a visszajelzések (megjelenések) erkölcsi bizonyos-

sággal töltötték el az apostolokat, hogy Jézus él, és ügyét folytatni kell. Ezt a véleményt azzal támasztják alá, hogy Jézusnak nem a régi, hanem új, „feltámadt teste” volt, amely átment a zárt ajtón, megjelent és eltűnt, nem ismerték föl stb. Azt is kifejtik, hogy a halál, feltámadás, mennybemenetel egy és ugyanaz az esemény, csupán az apostoli ígihirdetés egyszerű és népies formában beszél külön róla... Ha ez az igazság, lényegileg ez sem mond többet, mint azt, hogy van folytatás, az élet győzelem.

5. Mit ünnepelek én?

A fentiek mind megegyeznek abban, hogy húsvét a hit ünnepe. A feltámadás hittételének, vagy az életbe vetett hitnek. Jézus egész működésével szemben áll, hogy hittételeket ünnepelem. Ő azért jött, hogy „életünk legyen, bőségesebb életünk”. Ezért volt ő a Szeretet Tanítója. Húsvét számomra az erkölcs ünnepe, az új parancs: „Szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket. Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét adja barátaiért.”

A kereszt a történelem közepén áll, és az ellenszereget megőnző önfeláldozó szeretetnek állít kitérőlehetetlen emléket. A húsvét pedig a maga lázasan újraéledő apostoli mozgalmával azt a meggyőződést hirdeti, hogy a gyilkolásokkal szemben, az igazságszításokkal szemben az ellenséget is szeretni tudó szereteté a győzelem... Mit ünnepelek Te húsvétkor?